

'Så meget som de glæder sig, kan de sagtens genskabe den gamle nerve'

Skrevet af: Tina Splidsboel
Oprettet 28/04/2010 - 13:35

Når Jazzhus Montmartre svinger dørene op på den gamle adresse i St. Regnegade på lørdag, vender en dansk kulturinstitution tilbage til København efter 34 års fravær. Den legendariske jazzklub skal atter lokke jazzens verdensstjerner til byen og introducere danskerne for jazzens tredje guldalder

»Vi var fuldstændigt forkælede. Jeg kan slet ikke forestille mig at have lignende luksus at have Stan Getz' kvartet til at spille i en hel måned ad gangen. Det var som at leve i en by, der virkelig var levende og havde et musikalsk jazzskatkammer at byde på i lange perioder.«

Sådan husker Jørgen Leth tiden, hvor jazzen kogte i hele Europas jazzhovedstad, København.

Forfatteren, journalisten og filminstruktøren nærmest boede på Montmartre i en lang periode i 60'erne, da han var jazzkritiker.

»Det fyldte mit liv i de år. Det var en fornøjelse at have den der følelse af at være en del af et sådant levende miljø. Der var en fuldstændig uforlignelig entusiasme i jazzmiljøet omkring Montmartre dengang,« husker Leth fra de otte år, hvor hans hovederhverv var at anmelde jazz for Aktuelt og senere hen Politiken: »Jeg levede i jazzen,« husker han.

Et stykke kulturhistorie

Stan Getz, Dexter Gordon, Ben Webster, Bud Powell, Oscar Pettiford. Listen over de internationale jazzstjerner, der op gennem 60'erne og 70'erne gæstede Danmark i længere perioder og berigede den københavnske jazzscene med vellyd, er alenlang. Årsagen fandt man i St. Regnegade 19 i hjertet af København, for her lå intet mindre end et lille jazztempel ved navn Montmartre.

Aften efter aften efter aften tiltrak de store navne jazzentusiaster fra hele landet, og turister strømmede til København for at opleve den intime stemning i det lille lokale. På en god aften kunne lokalet rumme 100 mennesker, og publikum stod gerne tæt i det røgfylde lokale, som emmede af af publikums begejstring over de unikke oplevelser.

»Montmartre var dengang bestemt en af Europas førende jazzklubber. Det står som en fantastisk tid for mig at opleve og møde alle de store jazzmusikere,« fortæller en anden jazzelsker, der havde sin vante gang i St. Regnegade. Boris Rabinowitsch har som jazzskribent dækket jazz i over 50 år og gør det stadig via blogs til Copenhagen Jazzfestival.

Montmartre blev et stykke københavnsk kulturhistorie. Det er en fortælling, der sågar rakte langt ud over landets grænser og blev et stykke international jazzhistorie. En historie, der

begyndte med initiativtagerne Adrian Bentzon og Anders Dyrup og fortsatte med Harry Goldberg og Herluf Kamp-Larsen.

Con amore

Forventningerne er derfor også skyhøje, når Montmartre på lørdag svinger dørene op for atter at slippe jazzen løs. Ophavsmændene Bentzon og Dyrup er skiftet ud med Bech og Doky, som initiativtagerne bag det nyåbnede Jazzhus Montmartre anno 2010 hedder. Makkerparret er gamle venner og har passionen for jazz tilfælles. Niels Lan Doky er jazzpianist og stedets musikchef, mens journalisten og iværksætteren Rune Bech bliver stedets direktør.

»Vi føler helt klart et stort ansvar, når vi er ved at vække en legende til live igen,« siger Rune Bech.

Han kender Montmartres historie og ved, at det er en svær arv at løfte. Men da lokalet, der i mange år har huset en frisørskole, blev ledigt, var det bare om at slå til.

»Hvis ikke vi havde taget lokalet, så kunne det være blevet et supermarked. Så enten gjorde vi det, eller også måtte vi vinke farvel til en unik mulighed,« siger Niels Lan Doky.

De to besluttede meget hurtigt, at de ville lave det som et non-profit-projekt, hvor ingen af dem tjener penge på det. De har derimod sat nogle af deres spareskillinger ind i projektet.

»Vi har sagt: 'Farvel penge - nu skal vi have det sjovt'. Samtidig synes vi også, at vi skylder et projekt som Montmartre med dets historie, at man ikke profiterer på fortidens legender og historie. Vi gør det *con amore*,« siger Rune Bech.

Bech og Doky har skrevet under på en 10-årig lejekontrakt, og da folk hele tiden strømmer til for at tilbyde arkitektbistand, gratis stole og hvad der ellers er brug for, fornemmer de to initiativtagere, at de er med til at skabe en succes, ja, ligefrem fremelske den interesse, de ser, der er for jazz alle vegne.

»Jazz er mere hipt end nogensinde. Jazz er større end nogensinde på verdensplan,« fortæller Doky.

Et religiøst forhold til jazz

I de danske jazzkredse har nyheden om Montmartres genåbning også vakt begejstring hos nogle af de gamle koryfæer; hos dem, der dengang styrede Montmartre og havde deres daglige gang på jazzens højborg. En af dem er Herluf Kamp-Larsen, den legendariske jazztjener der drev stedet i dets storhedstid i midten af 60'erne. Kamp-Larsen bor stadig i København og regner med at blive ligeså fast inventar på Montmartre som det originale relief på væggen af Jens Nordsø fra 1959, der i alle årene er forblevet intakt.

»Jeg glæder mig til at komme ind og høre noget ordentlig jazz igen i de gamle omgivelser. Jeg tror helt bestemt, at København er klar til et nyåbnet Montmartre,« siger Kamp-Larsen, der sidste år rundede 90 år: »Stemningen omkring Montmartre var dengang overvældende. De kaldte det jo et tempel. Folk havde nærmest et religiøst forhold til jazz,« siger han.

Den tidligere jazzhusholder var beriget med et væld af internationale stjerner, der i kortere og længere perioder bosatte sig i København og omegn, fordi den danske hovedstad dengang var jazzens internationale kraftcenter. Således slog tenorsaxofonisten Stan Getz sig ned i Lyngby nord for København i en periode på tre år. Det betød, at man kunne opleve ham hver aften i månedsvis på Montmartre.

I 1964 introducerede Leth stedet for et arrangement, der hed Jazz & Lyrik, en kombination af jazz og digtoplæsning.

»Jeg kom derinde inde hver evig eneste aften. Jeg kunne næsten ikke undvære at få den daglige dosis af jazz,« forklarer Leth. Pianisten Bud Powell var hans favorit dengang, og den unge journalist og digter lavede også en film om ham.

»Det bliver spændende at se, om man igen kan få den samme elektricitet, den spænding og stemning, der var i det gamle lokale. Der var en helt utrolig tæt stemning,« husker Leth. En stemning, der måske bliver svær at leve op til, men ikke umulig at genskabe, mener Kamp-Larsen: »Jeg har snakket med nogle af de musikere, der skal spille derinde, og det glæder de sig meget til. Og når de glæder sig meget, så tror jeg sagtens, at den nerve, der var der i gamle dage, kan komme igen,« siger han.

Udfordringerne for det nye Jazzhus Montmartre bliver også, om de kan tiltrække publikum nok. I modsætning til dengang Kamp-Larsen styrede, så har priserne på entre og drikkevarer ændret sig fra dengang at være for alle til nu at være for dem, der vil prioritere en jazzoplevelse. Arrangementerne løber tre-fem dage om ugen og koster mellem 180-700 kr. i entré.

Mangler fyrtårne

Beck og Doky skal også være med til at skabe jazzens nye verdensstjerner, for som det ser ud nu, er der ingen legender, som der var dengang.

»Der er meget moderne jazz, der ikke svinger en tøddel; som slet ikke har den der rytmiske drivkraft, som oprindeligt var jazzens essens. Den er i mange tilfælde ved at dø ud,« mener Boris Rabinowitsch og betegner genåbningen som »et modigt projekt«. Han er lidt afventende over for, om det nye Montmartre nu også kan tiltrække publikum nok til at holde det kørende.

Jazzens store ikoner er døde, og der er ikke rigtig nogle fyrtårne tilbage, mener Niels Lan Doky. Derfor er han som den ambitiøse musikchef i færd med at redefinere, hvad jazz er. Doky fungerer som en slags producer på stedet, da han i samarbejde med de håndplukkede musikere nøje drøfter repertoire og udtryk. Der bliver ikke tale om endnu en rutinepræget koncert fra en musiker på turné, som tilfældigvis lige stikker hovedet forbi Montmartre. Der er fokus på at skabe unikke oplevelser, præcis ligesom dengang jazz levede i det lille lokale for et halvt århundrede siden.

Manglende jazzfyrtårne, skyhøje forventninger og finanskriser skræmmer ikke Bech og Doky, der mener, at de har søsat et helt unikt projekt, som sagtens kan tiltrække et solidt publikum. Også i disse krisetider, hvor folk sparer en ekstra tand, er der brug for gode oplevelser - det handler bare om prioritering.

»Det bliver spændende at se, hvor mange der er villige til at betale for en god jazzoplevelse. Men til sammenligning, så koster det ikke mere end et cafebesøg, en ekstra mobiltelefon eller et par nye sko - det er et spørgsmål om prioritering. Jeg har en god fornemmelse af det her projekt,« siger Doky.

»Tiden må jo vise, om det er et projekt, der kan bære, eller om det drøner ned med et brag om et halvt år, og alle kigger på os og siger, 'de var komplet skrupskøre'. Eller om alle kigger på os om et halvt år og siger, 'de var komplet skrupskøre, men det gik'. Vi håber på med Montmartres genåbning at introducere en jazzens tredje guldalder i Danmark. Vi forventer bare én lang fest med det bedste jazzmusik i verden. Hvis folk vil være med til vores fest, så er de meget velkomne,« siger Bech.

Kilde: <http://www.information.dk/231604>